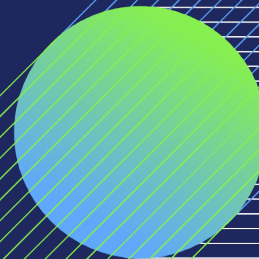

Hvordan drive frem god knutepunktutvikling

Østlandssamarbeidets Webinar om knutepunktutvikling og finansiering 24.11.2020

Prosjektdirektør Ellen Haug, Bane NOR Eiendom

Veilederen for knutepunktutvikling gir struktur for samarbeidet

- Det formelle ansvaret for planlegging, utbygging og drift skal følge infrastruktureierskapet
- Knutepunktutvikling forutsetter samarbeid mellom partene med ansvar i knutepunktet.

Hva mener vi med knutepunktutvikling?

Utvikle og forvalte stasjoner med tilbud til de reisende
Ansvar: Bane NOR / Bane NOR Eiendom

Hva mener vi med knutepunktutvikling?

Gode byttepunkter for de reisende

Ansvar: Infrastruktureiere (Bane NOR, kommune, fylkeskommune, Statens vegvesen)

Hva mener vi med knutepunktutvikling?

Sektoransvarsprinsippet krever samarbeid i knutepunkter

Mange interesser gjør
prosjektene ekstra komplekse

- Konsensusplanlegging
- Omforent prosjektorganisering
- «Modellen» krever at alle parter finansierer og gjennomfører delprosjekter til riktig tid – utfordrende med flere ulike budsjetteringsprosesser

Trafikkfunksjoner og byutvikling er ofte tett vevd sammen

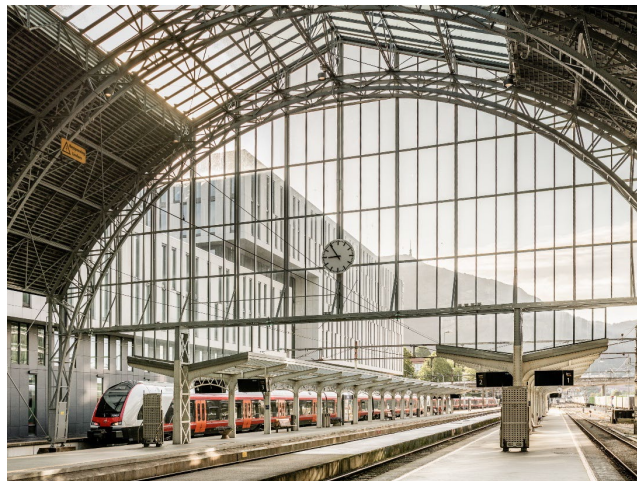
Den gode løsningen ligger i avveining mellom alle ønsker

- Trafikkanlegg
- Bebyggelse, byutvikling og stedstilpasning
- Konsentrert og effektiv arealutnyttelse

Voss stasjon

Hva gjør en eiendomsutvikler i knutepunktutviklingen?

Bergen

Drammen

Voss

Nødvendig for planlegging og utbygging av større bygg

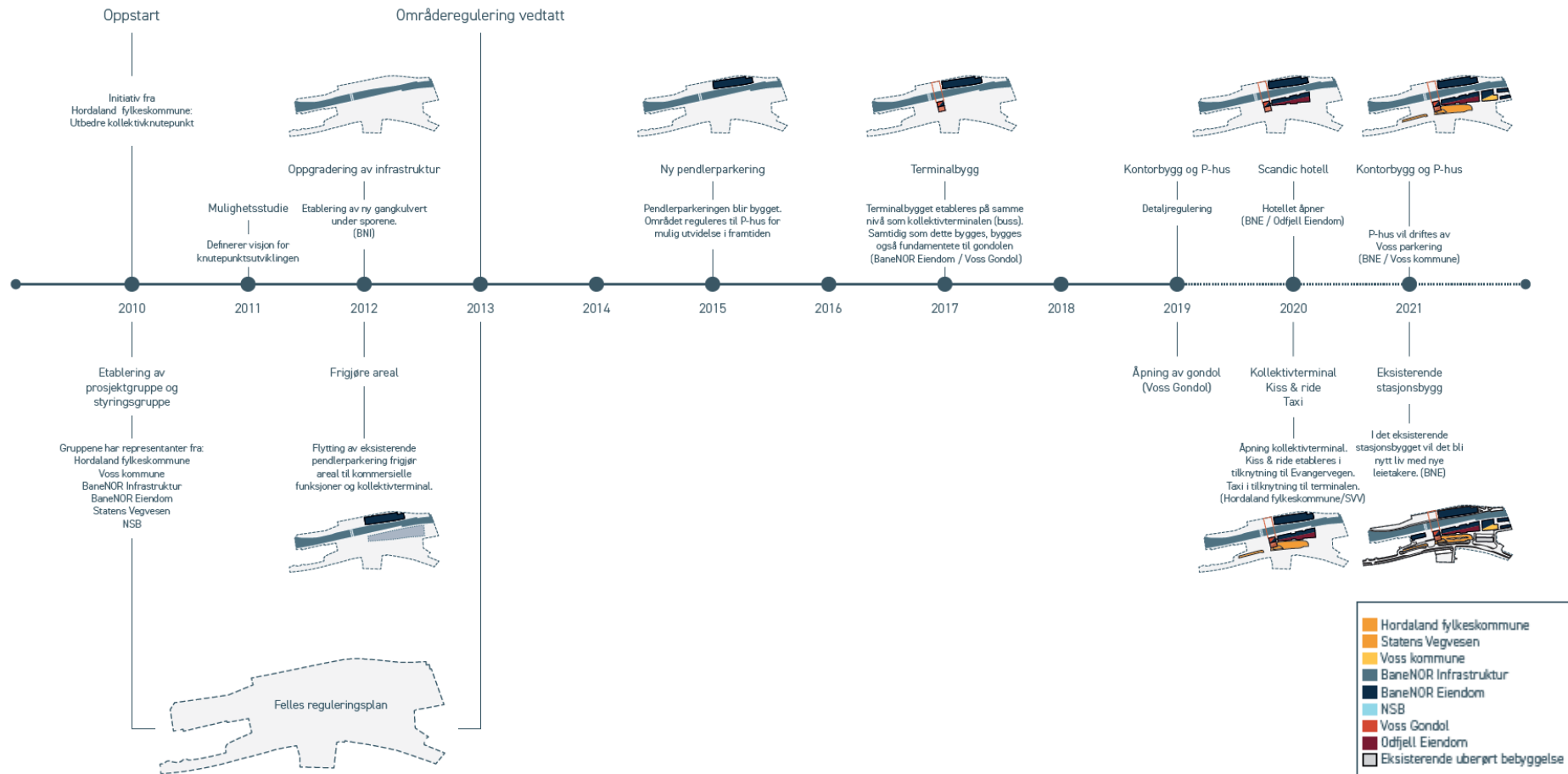
- Kompetanse og ressurser til å gjennomføre komplekse byggeprosjekter
- Kompetanse til å sikre økonomisk gjennomførbarhet
- Kapital og forretningsmessig risiko

Knutepunktet Voss før

Lang prosess med samarbeid om plan og etappevis utbygging

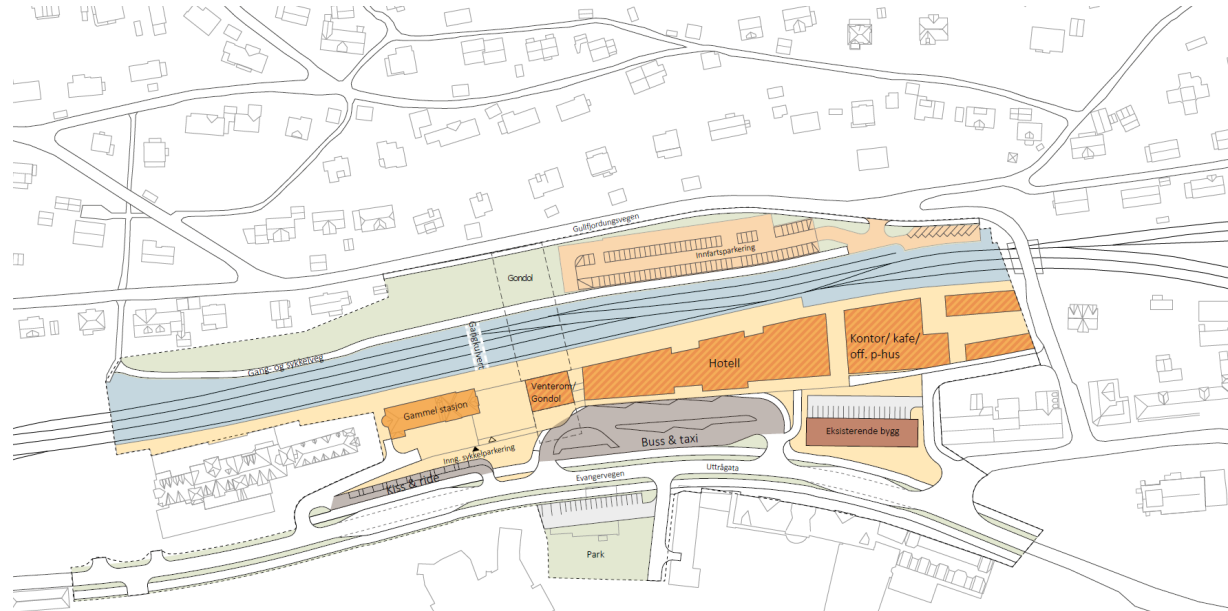
Knutepunktutvikling Voss

1. Innfartsparkering og gangkulvert under spor (2012)
2. Terminalbygg (2017)
3. Gondol (2020)
4. Hotell (2020)
5. Kollektivterminal (2020)
6. Helsehus (2021)

Suksessfaktorer for knutepunktutvikling Voss

- Tydelig visjon, godt forankret i alle ledd
- Felles eierskap, felles helhetlig prosjekt (rammer forankret)
- Kommunen og Bane NOR Eiendom var pådrivere
- Kapasitet og fleksibilitet til kompleks og tidkrevende prosess
- Godt samarbeid og kontinuitet i «bemanning» både politisk og administrativt
- Fikk statlige midler (UU og KID) i to runder, det forpliktet
- Kostnadsvurderinger for offentlige deler av prosjektet underveis i arbeidet

Økonomisk satsing:

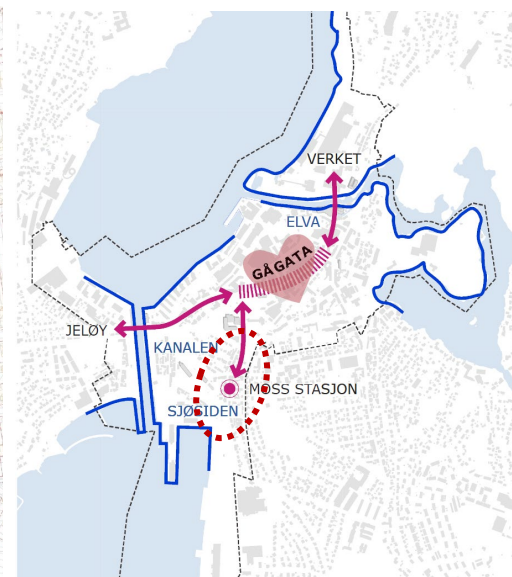
- Kommunen forskutterte kollektivterminal
- Privat gondolbygger tok stor risiko ved tidlig fundamentering før godkjenning

Voss knutepunkt - ansvar i knutepunktet	
	Bane NOR
	Bane NOR Eiendom - ute / inne
	Bane NOR Eiendom m/samarbeidspartnere
	Hordaland fylkeskommune og Statens vegvesen
	Voss Gondol
	Grøntområder, uteområder
	Gangarealer
	Planområde reguleringsplan

Voss i dag

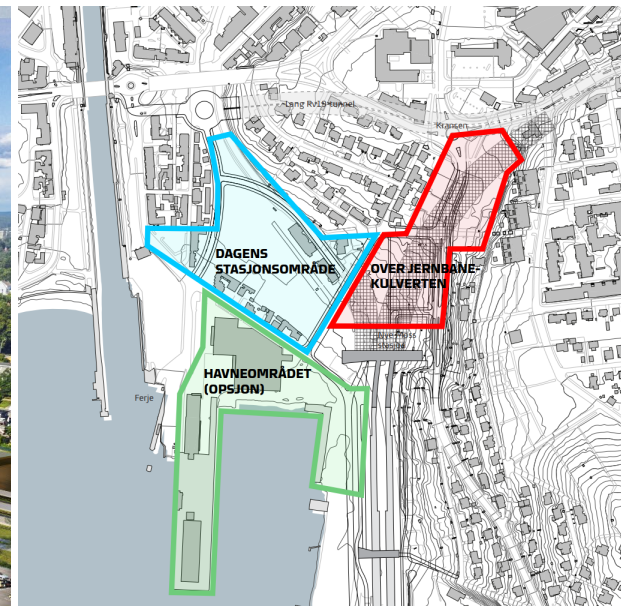

Knutepunktutvikling Moss – mer avklarte roller mht finansiering

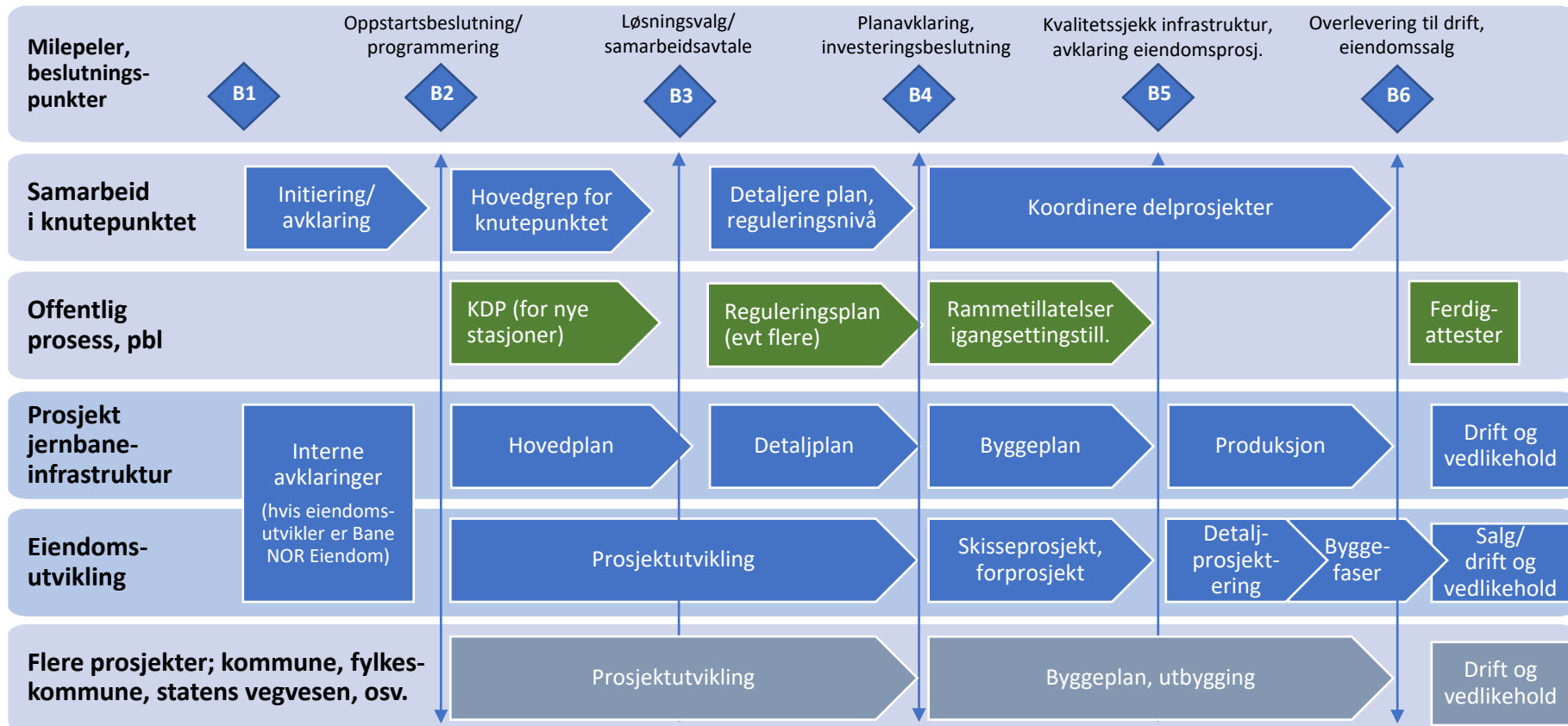
Dobbeltsporprosjektet:
Finansierer og bygger jernbane og
trafikalt byttepunkt

Knutepunktutvikling Moss – mer avklarte roller mht finansiering

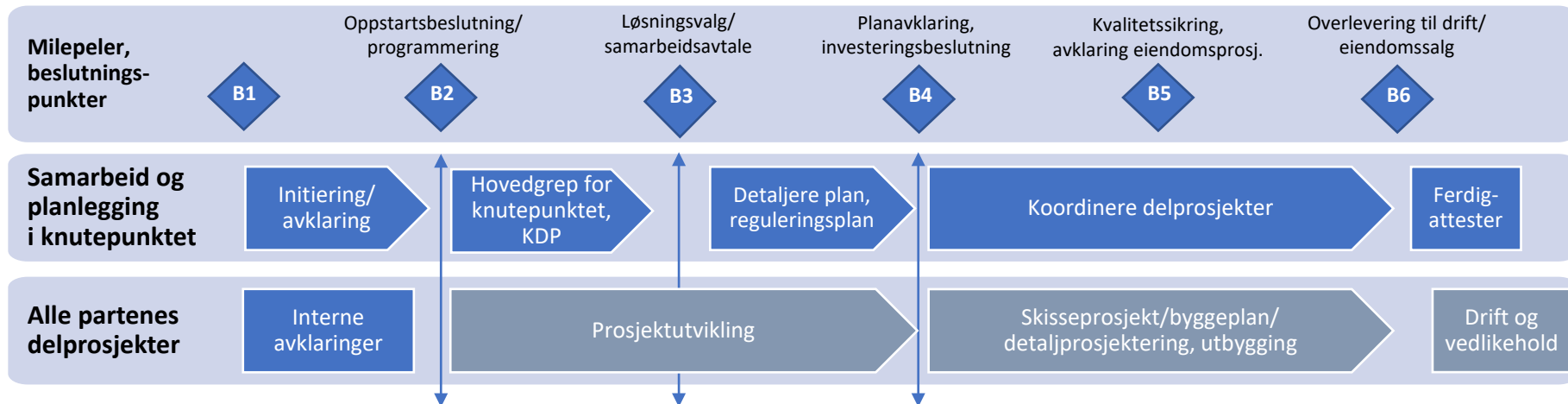
Byutvikling i knutepunktet:
Sjøsiden Moss AS og Bane NOR
Eiendom

Fasene i knutepunktutvikling

Suksesskriterier

Avklaringsfasen:

Tidlig avklaring og forankring - kun sette i gang knutepunktutvikling der sentrale parter kan/vil prioritere

Planleggingsfasen:

Planlegge ut fra realistisk kostnadsnivå. Dvs kun tiltak som partene vil/kan finansiere

Finansiering/utbygging:

Alle parter finansierer og gjennomfører delprosjekter til riktig tid (evt noen parter forskutterer)
- Viktig for forutsigbarhet, avhengigheter mellom delprosjekter og gjennomføring i tid.

Totalt sett:

- Felles visjon
- Godt samarbeid i alle ledd, offentlige og private
- Felles eierskap, felles helhetlig prosjekt (rammene forankret)
- Sentrale parter/personer (ordførere, mm) prioriterer prosjektet gjennom alle faser

Takk for meg